

Civilutskottets yttrande 2018/19:CU2y

Vårändringsbudget för 2019

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett civilutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2018/19:99 Vårändringsbudget för 2019 och de motioner som kan komma att väckas i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Civilutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen som gäller anslagen 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande, 2:1 Konsumentverket och 2:4 Åtgärder på konsumentområdet inom utgiftsområde 18 samt motionerna 2018/19:3097 (M, KD) yrkande 10 och 2018/19:3094 (V) yrkande 1 i berörda delar.

Civilutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag om att minska de aktuella anslagen, om bemyndigande om ekonomiska åtaganden i fråga om anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande och om ändrat ändamål för anslaget 2:4 Åtgärder på konsumentområdet samt avstyrker motionsyrkandena.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, V, KD).

Utskottets överväganden

Vårändringsbudget för 2019

Inledning

I propositionen Vårändringsbudget för 2019 lämnar regeringen förslag som gäller bl.a. anslagen 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande, 2:1 Konsumentverket och 2:4 Åtgärder på konsumentområdet inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för att anordna nya hyresbostäder och bostäder för studerande.

Hösten 2018 beslutade riksdagen att för anslaget anvisa 3 000 000 000 kronor för 2019, vilket innebar en anslagsminskning med 200 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag i budgetpropositionen för 2019. I betänkande 2018/19:CU1 anförde civilutskottet att anslaget endast ska få användas för att uppfylla redan ingångna åtaganden. Inga nya åtaganden ska göras. Utskottet anförde vidare bl.a. att anslagsjusteringen innebär att investeringsstödet på sikt helt ska avvecklas. Avvecklingen av stödet ska ske successivt för att marknaden ska kunna anpassa sig till en återgång till ett bostadsbyggande utan subventioner. Något bemyndigande för regeringen att under 2019 ingå några nya ekonomiska åtaganden för anslaget lämnades inte (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:CU1, rskr. 2018/19:83).

Anslaget 2:1 Konsumentverket

Anslaget får användas för Konsumentverkets förvaltningsutgifter. Hösten 2018 beslutade riksdagen att för anslaget anvisa 167 979 000 kronor för 2019 (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:CU1, rskr. 2018/19:81).

Anslaget 2:4 Åtgärder på konsumentområdet

Anslaget får användas för utgifter för stöd till kunskapsbyggande på konsumentområdet, stöd till kommuners konsumentverksamhet samt för stöd till det civila samhällets organisationer som på olika sätt främjar konsumenternas intressen. Hösten 2018 beslutade riksdagen att för anslaget anvisa 26 459 000 kronor för 2019 (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:CU1, rskr. 2018/19:81).

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen följande ändringar för 2019 när det gäller anslagen 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande, 2:1 Konsumentverket och 2:4 Åtgärder på konsumentområdet inom utgiftsområde 18.

Anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 minskas med 750 000 000 kronor (punkt 36 i denna del). Som skäl anför regeringen att de medel som riksdagen anvisat anslaget för 2019 bedöms överstiga vad som behövs för att hantera de ansökningar om utbetalning av tidigare beviljade stöd som förväntas komma in under innevarande år. Utbetalningarna beräknas uppgå till ca 1 500 miljoner kronor. Regeringen anser därför att anslaget för 2019 bör minskas. Därefter beräknas anslaget öka med 3 000 miljoner kronor 2021 och 1 500 miljoner kronor 2022. Sammantaget beräknas detta innebära ökade utbetalningar 2019–2022 med 3 000 miljoner kronor. Minskningen av anslaget används för att bidra till finansieringen av de ökade anslagen som föreslås i propositionen. I syfte att avveckla investeringsstödet för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande beslutade riksdagen att regeringen inte skulle bemyndigas att ingå några nya ekonomiska åtaganden för investeringsstödet under 2019 (se ovan). Regeringen anser att redan inkomna ansökningar om stöd bör kunna beviljas. För att kunna göra det behövs ett bemyndigande om ekonomiska åtaganden för anslaget. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 000 kronor 2020–2022 (punkt 37 i denna del). Regeringen avser att återkomma om stödets framtida utformning.

Anslaget 2:1 Konsumentverket

För att renodla och effektivisera Konsumentverkets förvaltningsuppdrag bör medel som ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter under anslaget 2:4 Åtgärder på konsumentområdet enligt regeringen flyttas till förvaltningsanslaget. Av denna anledning anser regeringen att anslaget bör ökas med 3,9 miljoner kronor. Samtidigt innebar de principer som tillämpades vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 att anslaget anvisades 5 miljoner kronor för redan genomförd verksamhet. Regeringen anser därför att anslaget bör minskas med 5 miljoner kronor. Sammantaget bör anslaget 2:1 Konsumentverket för 2019 minskas med 1 100 000 kronor. Minskningen av anslaget används för att bidra till finansieringen av de ökade anslagen som föreslås i propositionen.

Anslaget 2:4 Åtgärder på konsumentområdet

För att renodla och effektivisera Konsumentverkets förvaltningsuppdrag anser regeringen att medel som används för myndighetens förvaltningsutgifter i stället bör anvisas på anslaget 2:1 Konsumentverket. Det innebär att finansieringen av stöd till kunskapsbyggande på konsumentområdet samt stöd till kommuners konsumentverksamhet förs över till anslaget 2:1 Konsumentverket och att ändamålet för anslaget 2:4 Åtgärder på konsumentområdet bör ändras dels så att det inte längre får användas för stöd till kunskapsbyggande på konsumentområdet eller för stöd till kommuners konsumentverksamhet, dels så att det härnäst även får användas för stöd till standardiseringsarbete. Regeringen föreslår därför att anslaget 2:4 Åtgärder på konsumentområdet minskas med 3 900 000 kronor för 2019 (punkt 36 i denna del) och att riksdagen godkänner att anslaget får användas för utgifter för stöd till det civila samhällets organisationer som på olika sätt främjar konsumenternas intressen samt för stöd till standardiseringsarbete (punkt 26).

Motionerna

Tre motioner har väckts med anledning av propositionen.

I motion 2018/19:3097 av Ulf Kristersson m.fl. (M, KD) yrkande 10 i denna del föreslås att riksdagen ska avslå förslaget om att regeringen ska bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 000 kronor 2020–2022.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i motion 2018/19:3094 yrkande 1 i denna del att riksdagen inte ska godkänna regeringens förslag om en minskning av anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande.

Motion 2018/19:3085 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) innehåller inte några förslag som berör utgiftsområde 18.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet anser att finansutskottet bör ställa sig bakom regeringens förslag om en minskning av anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande. Utskottet anser även att riksdagen bör lämna det bemyndigande för regeringen att under 2019 ingå vissa ekonomiska åtaganden för anslaget som föreslås i propositionen. I sammanhanget noterar utskottet att regeringen i propositionen anför att den avser att återkomma om stödets framtida utformning.

Utskottet har inte heller några invändningar när det gäller förslagen i propositionen om att minska anslagen 2:1 Konsumentverket och 2:4 Åtgärder på konsumentområdet och om ändrat ändamål för det sistnämnda anslaget.

Civilutskottet anser därmed att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag i berörda delar och avstyrka motionerna 2018/19:3097 (M, KD) yrkande 10 och motion 2018/19:3094 (V) yrkande 1 i de aktuella delarna.

Stockholm den 16 maj 2019

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Momodou Malcolm Jallow (V), Lars Beckman (M), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M), Charlotte Quensel (SD) och Henrik Edin (L).

Avvikande meningar

1. Vårändringsbudget 2019 (M, KD)

Larry Söder (KD), Carl-Oskar Bohlin (M), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Lars Beckman (M) och David Josefsson (M) anför:

Den budget för 2019 som riksdagen beslutade om hösten 2018 bygger i delar på ett gemensamt förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna. När det gäller utgiftsområde 18 innebar riksdagens beslut bl.a. att investeringsstödet för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande på sikt helt ska avvecklas. Med anledning av beslutet om att avveckla investeringsstödet lämnade riksdagen inte något bemyndigande för regeringen att under 2019 ingå några nya ekonomiska åtaganden för anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:CU1, rskr. 2018/19:83).

Vi anser att den inriktning som angavs i riksdagens budgetbeslut hösten 2018 bör ligga fast. Riksdagen bör därför avslå förslaget i vårändringsbudgeten om ett bemyndigande för regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden för anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande. Det innebär att finansutskottet bör tillstyrka motion 2018/19:3097 (M, KD) yrkande 10 i denna del och avstyrka motsvarande del i vårändringsbudgeten.

I övrigt står vi bakom utskottets förslag.

2. Vårändringsbudget 2019 (V)

Momodou Malcolm Jallow (V) anför:

Anslaget 1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande får användas för utgifter för statsbidrag för att anordna nya hyresbostäder och bostäder för studerande. I propositionen Vårändringsbudget för 2019, som bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna, föreslås en minskning av anslaget med 750 000 000 kronor för 2019. Jag motsätter mig regeringens besparing på anslaget. Det innebär att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag om att minska anslaget och tillstyrka motion 2018/19:3094 (V) yrkande 1 i aktuell del.

I övrigt står jag bakom utskottets förslag.